

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет фінансів та цифрових технологій
Кафедра публічних фінансів

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «20» 01 2022 № 2
Зач. Голова НМР С. Супруненко

**Робоча програма
навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ»**

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»
Статус дисципліни: вибіркова
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійні програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» складена на основі ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та ОПП «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затверджених Вченою радою Університету ДФС України «26» квітня 2021 року (протокол №5).

Укладачі:

Т. Коляда, к.е.н., с.н.с., доцент,
в.о. завідувача кафедри публічних фінансів.

В.В. Мартиненко, д.е.н., в.о. заступника
директора ННІ економічної безпеки та
митної справи; професор кафедри публічних
фінансів за сумісництвом

Рецензенти:

М.В. Рябокінь, к.е.н., доцент,
в.о. декана факультету фінансів та цифрових
технологій

А.В. Лісовий, д.е.н., професор,
в.о. завідувача кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Гарант ОПП «Фінанси,
банківська справа та
страхування»

М.Д. Бедринець, к.е.н., доцент

Гарант ОПП «Облік, податковий
аудит та бізнес-аналітика»

А.В. Лісовий, д.е.н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою публічних фінансів, протокол від «14» грудня 2021 № 11.

В.о. завідувача кафедри
публічних фінансів

Т. Коляда, к.е.н., с.н.с., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою Факультету фінансів та цифрових технологій, протокол від «21» грудня 2021 № 1.

Голова вченої ради
Факультету фінансів та
цифрових технологій

М.В. Рябокінь, к.е.н., доцент

Завідувач сектору
науково-методичного
забезпечення освітнього процесу

С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму навчальної дисципліни
«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
ОПШ: «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Фінанси, банківська справа та страхування»;

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» складена на основі освітньо-професійних програм «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика», та «Фінанси, банківська справа та страхування» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Навчальна дисципліна «Фінанси» є однією з дисциплін, що формують професійні знання та практичні навички здобувачів вищої освіти економічного профілю. У представленій програмі навчальної дисципліни чітко визначено її предмет, мету, завдання, вимоги до знань та вмінь студентів. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців системи базових теоретичних і практичних знань та навичок у сфері національних та міжнародних фінансових відносин, вміння використовувати набуті знання та досвід у майбутній професійній діяльності.

Структура навчальної дисципліни включає два модуля, в яких розкриті теоретичні основи фінансів та фінансової політики, цифрових фінансів, бюджетної та податкової системи та інше. Загалом курс охоплює одинадцять тем, до кожної представлено плани лекційного та семінарських занять, а також самостійної роботи.

Рецензована робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси», відповідає вимогам та може бути рекомендована до практичного застосування у навчальному процесі для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

к.е.н., доцент,
в.о. декана факультету фінансів та
цифрових технологій

Марина РЯБОКІНЬ

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ»
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
ОПП: «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика», «Фінанси,
банківська справа та страхування»

В умовах розвитку ринкових відносин економічна підготовка фахівців для народного господарства стає пріоритетним завданням для держави. Процес реформування економіки та інтеграція України в систему всесвітнього господарства вимагає від держави фундаментальних економічних знань кожного з учасників цих процесів.

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси», що представлена на рецензування, характеризується поетапним і послідовним висвітлення запропонованих тем, про що свідчить її логічна побудова.

Метою навчальної дисципліни «Фінанси» є формування у майбутніх фахівців системи базових теоретичних і практичних знань та навичок у сфері національних та міжнародних фінансових відносин, вміння використовувати набуті знання та досвід у майбутній професійній діяльності.

Структурна побудова навчальної дисципліни є актуальною і відповідає баченню фінансових проблем у навчальних посібниках, монографіях та наукових публікаціях. Економічний зміст дисципліни розкривається через вивчення таких тем: Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів. Тема 2. Фінансове право і фінансова політика. Тема 3. Цифрові фінанси. Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит. Тема 5. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання. Тема 6. Податки. Податкова система України. Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств. Тема 8. Страхування. Страховий ринок. Тема 9. Фінансовий ринок. Тема 10. Міжнародні фінанси. Тема 11. Фінансовий менеджмент

Перелік літературних джерел дає можливість студентам ознайомитись не лише з теоретичними, а й з практичними проблемами фінансових явищ.

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та рекомендується до використання у навчальному процесі.

д.е.н., професор
в.о. завідувача кафедри аудиту,
державного фінансового
контролю та аналізу

А.В. Лісовий

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри публічних фінансів

Протокол від «___» _____ 2022 р. № ___.

Укладачі:

Т. Коляда, к.е.н., с.н.с., доцент,
В.о. завідувача кафедри публічних
фінансів.

В.В. Мартиненко, д.е.н., в.о. заступника
директора ННІ економічної безпеки та
митної справи; професор кафедри
публічних фінансів за сумісництвом

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата затвердження кафедри – розробника РПДН	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

ЗМІСТ

1. Передмова	5
2. Опис навчальної дисципліни	6
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	13
4. Критерії оцінювання	22
5. Засоби оцінювання	27
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	28
7. Рекомендована література	32

1.ПЕРЕДМОВА

Програма навчальної дисципліни «Фінанси» складена на основі ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та ОПП «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

Метою навчальної дисципліни «Фінанси» є формування у майбутніх фахівців системи базових теоретичних і практичних знань та навичок у сфері національних та міжнародних фінансових відносин, вмінні використовувати набуті знання та досвід у майбутній професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: дослідження теоретичних основ формування фінансової науки та її категоріального апарату; формування у свідомості студентів поняття фінансів та особливостей взаємодії суб'єктів фінансових відносин в умовах необхідності задоволення власних та суспільних потреб; аналіз структури фінансової системи України, взаємодія окремих її сфер та ланок, їх характерні ознаки; дослідження ролі держави у формуванні міжнародних відносин та їх вплив на економічну ситуацію в державі; пошук можливих напрямів впровадження досвіду країн європейського союзу у сфері бюджетної та податкової політики до вітчизняної економіки.

Методи навчання: вивчення теоретичних аспектів навчальної дисципліни у тісному зв'язку з практикою; налагодження міжпредметних зв'язків; ігрове (імітаційне) планування діяльності студентів на семінарах заняттях, яке є різновидом рольової гри, що стимулює активність студентів, привчає їх до праці у групі фахівців; метод розвитку системного мислення – формування у студентів уміння і навичок виявляти взаємозв'язки між окремими факторами проблеми та знаходити оптимальне рішення; метод стратегічного навчання, суть якого полягає у постановці перед студентами етапних завдань та опрацюванні широкого кола спеціальної інформації; метод конструктивного навчання – тобто прищеплення студентам практичних навичок усунення конкретних помилок на певній ділянці роботи.

Форми навчання: денна та заочна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійну та індивідуально-консультаційну роботу.

Лекційні заняття проводяться за темами дисципліни відповідно до конспекту лекцій, підготовленому на основі чинних законодавчих актів і нормативних документів. Лекції проводяться з використанням мультимедійних презентацій.

Семінарське заняття полягає у повторенні та опрацюванні теоретичних питань лекційного матеріалу, нормативно-законодавчих актів, рекомендованої літератури для використання отриманих результатів в практичній управлінській діяльності в майбутньому.

Індивідуально – консультаційна робота полягає у виконанні індивідуального науково-дослідного завдання, направлено на дослідження важливих проблем реалізації фіскальної політики у сучасному науковому дискусі.

Самостійна робота виконується у вигляді самоконтролю засвоєння теми за питаннями, які визначені робочою програмою.

Організація поточного та підсумкового контролю знань. Метою поточного контролю є перевірка у здобувачів вищої освіти рівня фахових знань та умінь, набутих на лекціях, семінарських заняттях та шляхом самостійного вивчення програмного матеріалу. Поточний контроль здійснюється персоніфікованим оцінюванням роботи кожного здобувача. Структура поточного контролю враховує особливості денної та заочної форм навчання. Основною формою поточного контролю знань є: модульна контрольна робота, яка включає питання з усіх модулів навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань – екзамен, який проводиться за навчальним матеріалом, визначеним освітньо-професійною програмою

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФБД-21-3с, МСБ-21-2с

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність Освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
Модулів - 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1-й	3-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		2-й	6-й
	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції	
		26 год.	4 год.
		Семінарські	
		22 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		70 год.	110 год.
	Індивід.-консультац. робота: 2 год.		
	Форма семестрового контролю: екзамен		

ОПБ-20-1, ОББ-20-2

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність Освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова	
Модулів - 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		3-й	3-й
	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» Освітня програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»	Лекції	
		38 год.	6 год.
		Семінарські	
		36 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		73 год.	138 год.
	Індивід.-консультац. робота: 3/2 год.		
	Форма семестрового контролю: екзамен		

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для ОПШ «Фінанси, банківська справа та страхування»

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію для проведення фінансово-економічних розрахунків.

Для ОПШ «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність працювати автономно.

Здатність бути критичним та самокритичним.

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Здатність застосовувати на основі даних обліку і звітності теоретичні, методичні і практичні підходи при виборі оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання, приймати ефективні управлінські рішення на основі обліково-аналітичної інформації та оцінювати ризики і реалізовувати заходи щодо їх уникнення..

Здатність формувати консолідовану фінансову звітність групи за національними та міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання:

Для ОПШ «Фінанси, банківська справа та страхування»

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.

Збирати, аналізувати та узагальнювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Для ОПП «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

2.4. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення початкової дисципліни «Фінанси» є: вивчення таких дисциплін, як «Економічна психологія», «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка» тощо.

Постреквізитами вивчення початкової дисципліни «Фінанси» є: вивчення таких дисциплін, як «Статистика», «Банківська система», «Податкова система», «Митна справа», «Фінансовий облік», «Фінансовий ринок», «Фінанси підприємств», «Інвестування», «Державний фінансовий контроль», «Управлінський облік» тощо.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»
ФБД-21-3с, МСБ-21-2с
(код академічної групи)
денна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 2 залікових кредити (60 год.)					
Змістовий модуль 1. (Теми 1 – 6)					
Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів.	2	2	-	5	9
Тема 2. Фінансове право і фінансова політика	2	2	-	5	9
Тема 3. Цифрові фінанси	2	2		5	9
Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит	2	2		5	9
Тема 5. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	4	2		6	12
Тема 6. Податки. Податкова система України	4	1		6	11
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (40 хв)</i>		1			1
Всього по модулю 1	16	12	-	32	60
Модуль 2 – 2 залікових кредити (60 год.)					
Змістовий модуль 2. (Теми 7 – 12)					
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств	2	2		7	11
Тема 8. Страхування. Страховий ринок.	2	2		7	11
Тема 9. Фінансовий ринок	2	2		8	12
Тема 10. Міжнародні фінанси	2	2		8	12
Тема 11. Фінансовий менеджмент	2	1	2	8	13
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (40 хв)</i>		1			1
Всього по модулю 2	10	10	2	38	60
<i>Форма підсумкового контролю – екзамен</i>					
Разом годин з курсу	26	22	2	70	120

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»**

(код академічної групи)
заочна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 2 залікових кредити (60 год.)					
Змістовий модуль 1. (Теми 1 – 6)					
Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів.	1			9	10
Тема 2. Фінансове право і фінансова політика				9	9
Тема 3. Цифрові фінанси				10	10
Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит	1			9	10
Тема 5. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання		1		10	11
Тема 6. Податки. Податкова система України				9	9
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (40 хв)</i>		1			1
Всього по модулю 1	2	2	-	56	60
Модуль 2 – 2 залікових кредити (60 год.)					
Змістовий модуль 2. (Теми 7 – 12)					
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств	1			10	11
Тема 8. Страхування. Страховий ринок.				11	11
Тема 9. Фінансовий ринок				11	11
Тема 10. Міжнародні фінанси	1	1		11	13
Тема 11. Фінансовий менеджмент			2	11	13
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (40 хв)</i>		1			1
Всього по модулю 2	2	2	2	54	60
<i>Форма підсумкового контролю – екзамен</i>					
Разом годин з курсу	4	4	2	110	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПБ-20-1, ОББ-20-2
(код академічної групи)
денна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 3 залікових кредити (90 год.)					
Змістовий модуль 1. (Теми 1 – 6)					
Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів.	4	4	-	8	16
Тема 2. Фінансове право і фінансова політика	2	2	-	8	12
Тема 3. Цифрові фінанси	2	2		8	12
Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит	4	4		8	16
Тема 5. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	4	4		8	16
Тема 6. Податки. Податкова система України	4	4		8	16
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (80 хв)</i>		2			2
Всього по модулю 1	20	22	-	48	90
Модуль 2 – 2 залікових кредити (60 год.)					
Змістовий модуль 2. (Теми 7 – 12)					
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств	4	4		5	13
Тема 8. Страхування. Страховий ринок.	4	2		5	11
Тема 9. Фінансовий ринок	4	2		5	11
Тема 10. Міжнародні фінанси	4	2		5	11
Тема 11. Фінансовий менеджмент	2	2	3	5	12
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (80 хв)</i>		2			2
Всього по модулю 2	18	14	3	25	60
<i>Форма підсумкового контролю – екзамен</i>					
Разом годин з курсу	38	36	3	73	150

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»**

(код академічної групи)
заочна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 3 залікових кредити (90 год.)					
Змістовий модуль 1. (Теми 1 – 6)					
Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів.	1			14	15
Тема 2. Фінансове право і фінансова політика				14	14
Тема 3. Цифрові фінанси				15	15
Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит	1			14	15
Тема 5. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	1	1		14	16
Тема 6. Податки. Податкова система України	1			13	14
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (40 хв)</i>		1			1
Всього по модулю 1	4	2	-	84	90
Модуль 2 – 2 залікових кредити (60 год.)					
Змістовий модуль 2. (Теми 7 – 12)					
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств	1			10	11
Тема 8. Страхування. Страховий ринок.				11	11
Тема 9. Фінансовий ринок				11	11
Тема 10. Міжнародні фінанси	1	1		11	13
Тема 11. Фінансовий менеджмент			2	11	13
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота (40 хв)</i>		1			1
Всього по модулю 2	2	2	2	54	60
<i>Форма підсумкового контролю – екзамен</i>					
Разом годин з курсу	6	4	2	138	150

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів

План лекційного заняття

1. Історичні аспекти розвитку фінансів, їх сутність та об'єктивна необхідність.
2. Соціально-економічна сутність фінансів.
3. Функції фінансів.
4. Сутність та структура фінансової науки.
5. Генезис та еволюція категорії фінансів.

План семінарського заняття

1. Фінанси як предмет фінансової науки
2. Фінанси і розширене відтворення.
3. Функції фінансів як відображення їх сутності і суспільного призначення.
4. Роль фінансів у розподілі і перерозподілі вартості національного продукту.
5. Становлення та розвиток фінансів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Розвиток фінансової думки в роботах вітчизняних вчених та сучасна світова фінансова думка.
2. Об'єктивне і суб'єктивне в фінансах, їх співвідношення
3. Порівняльний аналіз системи оподаткування Древнього Риму та Греції.
4. Організація фінансових відносин в східних рабовласницьких країнах
5. Магдебургське право та його вплив на розвиток фінансів міст

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягають дискусійні підходи до визначення сутності фінансів?
2. Які існують точки зору щодо функцій фінансів?
3. Фінансова система, її внутрішня будова та інституційна система.
4. Взаємозв'язок фінансів і грошей.
5. Доходи і видатки рабовласницької держави.
6. Доходи і видатки феодальної держави.
7. Доходи і видатки капіталістичної держави.
8. Яким чином розвиток держави і товарно-грошових відносин впливають на розвиток фінансів?
9. Взаємозв'язок терміну «Фінанси» з іншими економічними категоріями.

Рекомендована література:

- Основна [10].
 Допоміжна [12, 15, 16].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23, 26, 27].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 2. Фінансове право і фінансова політика

План лекційного заняття

1. Сутність фінансової політики та її взаємозв'язок з фінансовим правом.
2. Тактика і стратегія у фінансовій політиці.
3. Види фінансової політики.
4. Фіскальна і монетарна політика: взаємозв'язки і протиріччя.

План семінарського заняття

1. Сутність і складові фінансової політики, її зв'язок з економічною політикою держави.
2. Сучасна фінансова політика України: внутрішні і зовнішні пріоритети.
3. Поняття фінансового механізму, його значення.
4. Фінансові інструменти, сутність та склад.
5. Поняття фінансового права. Історичні передумови появи і розвитку фінансового права.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні завдання фінансової політики в Україні: стратегічні і тактичні.
2. Склад фінансового механізму (фінансові методи, фінансові важелі, фінансові інструменти, нормативно – правове забезпечення).
3. Характеристика фінансового планування як методу фінансового механізму.
4. Фінансовий контроль, його класифікація.
5. Фінансове забезпечення, характеристика його елементів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Правове регулювання фінансових відносин.
2. Стратегічні і тактичні завдання фінансової політики України (у розрізі її окремих напрямів).
3. Податкова політика України.
4. Пріоритети бюджетної політики України.
5. Заходи грошово-кредитної політики НБУ

Рекомендована література:

Основна [1–4, 10].

Допоміжна [11, 13, 16].

Інформаційні ресурси Інтернет [19–23, 24, 28].

Міжнародні видання [29–31].

Тема 3. Цифрові фінанси

План лекційного заняття

1. Огляд фінансів у цифровій економіці.
2. Електронні гроші та віртуальні валюти в цифровій економіці.
3. Концепція сучасних платіжних систем.
4. Безпека у фінансових технологіях.

План семінарського заняття

1. Огляд фінансів у цифровій економіці.
2. Визначення суті електронних грошей (в Україні та світі). Системи електронних грошей.
3. Поняття та функції віртуальних грошей, їх класифікація.
4. Визначення складових платіжних систем.
5. Системи міжбанківських розрахунків і їх різновиди і класифікація..

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначення сутності поняття «Біткоїн», обґрунтування економічної школи прихильників першої криптовалюти.
2. Визначення понять фінансовий маркетплейс, краудфандинг.
3. Роль венчурного капіталу та венчурного фінансування для розвитку бізнес стартапів.

4. Основні поняття електронного бізнесу й електронної комерції. Принципи функціонування електронного бізнесу.

5. Суть інформаційної безпеки. Вимоги щодо системи захисту інформації.

Перелік питань для самоконтролю

1. Причини появи, підходи щодо виникнення і визначення сутності грошей.
2. Внутрішньобанківські платіжні системи.
3. Системи масових платежів.
4. Учасники систем карткових розрахунків.
5. Розрахункові документи та спеціальні платіжні засоби.
6. Системи «клієнт-банк».
7. Ризики платіжних систем.
8. Відповідальність суб'єктів переказу за забезпечення захисту інформації.
9. Основні типи загроз та несанкціонований доступ до інформації.
10. Використання криптографічного захисту інформації при побудові політики безпеки платіжної системи.

Рекомендована література:

Основна [1–4, 10].

Допоміжна [12, 18].

Інформаційні ресурси Інтернет [19–23, 24, 28].

Міжнародні видання [29–31].

Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит.

План лекційного заняття

1. Економічна сутність і призначення бюджету. Функції бюджету.
2. Доходи і видатки бюджету, їх класифікація.
3. Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи.
4. Міжбюджетні відносини та їх регулювання. Сучасні моделі міжбюджетних відносин.
5. Економічна сутність бюджетного дефіциту і причини його виникнення. Види бюджетного дефіциту.

План семінарського заняття

1. Бюджет як фінансова категорія, його економічна сутність і призначення.
2. Доходи бюджету та їх класифікація. Джерела і методи формування доходів бюджету.
3. Видатки бюджету та їх класифікація.
4. Сутність та структура бюджетної системи України та зведеного бюджету України.
5. Бюджетний дефіцит, його економічна сутність і поняття.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Принципи формування бюджету.
2. Внутрішні та зовнішні джерела бюджетних надходжень.
3. Бюджетні видатки як вимір державної активності.
4. Класифікація доходів бюджету.
5. Управління бюджетним дефіцитом.

Перелік питань для самоконтролю

1. Функції і повноваження учасників бюджетного процесу.
2. Індикатори бюджетної безпеки держави та їхні порогові значення.
3. Бюджет як основний фінансовий план держави, його правовий статус.
4. Податки як імперативна домінантна бюджету.

5. Склад і структура доходів та видатків місцевих бюджетів.
6. Видатки бюджету: економічна сутність та напрями.
7. Причини виникнення бюджетного дефіциту.
8. Класифікаційні ознаки бюджетного дефіциту.
9. Фінансування бюджетного дефіциту.
10. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.

Рекомендована література:

Основна [2, 5–9].
 Допоміжна [11–15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–28].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 5. Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

План лекційного заняття

1. Сутність місцевих фінансів, їх необхідність і призначення.
2. Складові місцевих фінансів.
3. Зміст міжбюджетних відносин та особливості їх організації.
4. Інструменти міжбюджетних відносин.
5. Бюджетні трансферти та їх види.

План семінарського заняття

1. Сутність місцевих фінансів, їх необхідність і призначення. Складові місцевих фінансів.
2. Фінансові повноваження органів місцевого самоврядування.
3. Доходи місцевих бюджетів. Закріплені доходи.
4. Роль податків у формуванні доходів місцевих бюджетів. Місцеві податки і збори.
5. Видатки місцевих бюджетів. Обов'язкові видатки і видатки на реалізацію делегованих центральною владою повноважень.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Територіальна громада як суб'єкт економічної та фінансової діяльності.
2. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів.
3. Фінансова автономія органів місцевого самоврядування в Україні та необхідні передумови її забезпечення
4. Фіскальні дисбаланси та необхідність фінансового вирівнювання.
5. Бюджетне регулювання, його цілі та методи.

Перелік питань для самоконтролю

1. Доходи і видатки місцевих бюджетів, їх склад і структура.
2. Шляхи зміцнення власної дохідної бази органів самоврядування.
3. Зміст фінансів комунальних підприємств, їх взаємовідносини з місцевими бюджетами.
4. Бюджетний федералізм: сутність і моделі.
5. Фіскальні дисбаланси та їх вплив на фінансове забезпечення розвитку територій.
6. Роль міжбюджетних трансфертів у збалансуванні місцевих бюджетів.
7. Бюджетний федералізм, його сутність. Моделі бюджетного федералізму.

Рекомендована література:

Основна [1–4, 10].
 Допоміжна [12, 18].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23, 24, 28].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 6. Податки. Податкова система

План лекційного заняття

1. Сутність і призначення податків.
2. Перекладання податків: сутність та напрями.
3. Податкова система: поняття і основи побудови.
4. Характеристика основних податків податкової системи України
5. Нормативні принципи оподаткування.

План семінарського заняття

1. Історична ретроспектива розвитку податків.
2. Функції податків. Дискусійні питання щодо їх визначення і змісту.
3. Елементи податку. Види податкових ставок.
4. Класифікація податків та її ознаки.
5. Перекладання податків: сутність та напрями.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Характерні ознаки податків як обов'язкових платежів.
2. Співвідношення податкової системи та системи оподаткування.
3. Специфічні акцизи, основні підходи до їх застосування. Підакцизні товари.
4. Спеціальні податкові режими.
5. Ухилення від сплати податків і відповідальність платників за порушення податкового законодавства.

Перелік питань для самоконтролю

1. Дискусійні питання функцій податків.
2. Форми прояву податкових платежів (податок, відрахування, внески, плата, збори).
3. Податкові пільги, їх регулююча роль.
4. Податковий кодекс України: прогресивні кроки та дискусійні аспекти.
5. Проблема систематики податків.
6. Теорії перекладання податків.
7. Функції та класифікація податків.
8. Порівняльний аналіз теорій оподаткування.
9. Фіскальний потенціал податку на нерухоме майно.
10. Види прямих податків, реальні і особисті податки.

Рекомендована література:

- Основна [3, 5–10].
 Допоміжна [14, 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23].
 Міжнародні видання [29–31].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств

План лекційного заняття

1. Розвиток малого бізнесу в Україні.
2. Прискорена амортизація: переваги та перспективи застосування в Україні.
3. Фінансові проблеми реструктуризації підприємства
4. Державна підтримка розвитку підприємництва в Україні
5. Формування та розподіл прибутку підприємств в сучасних умовах.

План семінарського заняття

1. Сутність фінансів домогосподарств, сфера їх функціонування.
2. Джерела і форми доходів домогосподарств. Грошові та натуральні доходи.
3. Бюджет домогосподарства, його структура.
4. Вплив держави на формування доходів бюджету домогосподарств.
5. Витрати бюджету домогосподарств, їх класифікація.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Обов'язкові платежі домогосподарств державі.
2. Структура доходів і видатків домогосподарств в Україні.
3. Фінансові рішення домогосподарств щодо розміщення доходів.
4. Поточні і капітальні витрати на споживання. Грошові заощадження.
5. Інвестиційна діяльність та формування інвестиційного портфеля домогосподарств.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке домогосподарство?
2. Структура доходів домогосподарств.
3. Структура обов'язкових витрат домогосподарств.
4. Які податки сплачують домогосподарства?
5. Заробітна плата та її роль у формуванні доходів бюджету домогосподарств.
6. Доходи домогосподарств від підприємницької діяльності; проценти і дивіденди.
7. Доходи від продажу цінних паперів, нерухомості, особистого та домашнього майна.
8. Доходи від продажу продукції підсобного господарства; грошові нагромадження у фінансово-кредитній сфері.

Рекомендована література:

- Основна [1–3, 10].
 Допоміжна [11, 17].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 8. Страхування. Страховий ринок.

План лекційного заняття

1. Сучасний стан страхового ринку в Україні.
2. Зародження та розвиток страхового ринку України.
3. Особливості формування доходів страхових компаній.
4. Перестраховування та співстраховування як види страхової діяльності.
5. Соціальний захист та соціальне забезпечення в Україні.

План семінарського заняття

1. Поняття страхування та його функції.
2. Форми страхування.
3. Класифікація страхування.
4. Форми організації страхових фондів.
5. Структура страхового ринку та його суб'єкти.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Державне регулювання ринку страхування в Україні.
2. Професійні учасники страхового ринку.
3. Необхідність співстраховування та перестраховування
4. Джерела фінансування фондів соціального страхування.
5. Необхідність запровадження страхової медицини в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які Ви знаєте елементи страхового ринку?
2. Які існують форми страхування?
3. Які органи здійснюють вплив на страховий ринок України?
4. Яка різниця між страховим агентом та брокером?
5. Вдосконалення пенсійного забезпечення в Україні з врахуванням зарубіжного досвіду.

Рекомендована література:

- Основна [1–3, 10].
 Допоміжна [11, 12, 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 9. Фінансовий ринок

План лекційного заняття

1. Пріоритетні напрями розвитку вітчизняного фінансового ринку.
2. Розвиток фондового ринку України.
3. Функціонування цивілізованого фондового ринку.
4. Концептуальні підходи щодо поділу фондового ринку.
5. Роль фондової біржі на фінансовому ринку.

План семінарського заняття

1. Поняття фінансового ринку та його функції.
2. Функції фінансового ринку.
3. Структура фінансового ринку.
4. Інструменти фінансового ринку.
5. Об'єкти та суб'єкти фінансового ринку у контексті його сегментів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Професійні учасники фінансового ринку
2. Диверсифікація як засіб зниження ризику
3. Інституційні учасники фінансового ринку.
4. Державне регулювання ринку фінансових послуг
5. Роль валютного ринку у перерозподілі фінансових ресурсів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке фінансовий ринок?
2. Структура фінансового ринку.
3. Які органи регулюють діяльність фінансового ринку?
4. Хто є професійними учасниками фінансового ринку?

Рекомендована література:

- Основна [1–3, 10].
 Допоміжна [11, 12, 18].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 10. Міжнародні фінанси.

План лекційного заняття

1. Створення та функціонування Групи Світового банку.
2. Кредитні ресурси МВФ.
3. Основні засади діяльності МБРР.
4. Доходи та видатку бюджету ЄС.
5. Офшорні зони у структурі світової фінансової системи як засіб ухилення від податків.

План семінарського заняття

1. Сутність і призначення міжнародних фінансів
2. Структура міжнародних фінансових відносин
3. Міжнародні фінансові інститути, їх роль у розвитку світової економіки
4. Глобальні фінансові інституції :
5. Міжнародний валютний фонд

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сутність понять «глобалізація» та «глобалізаційний процес».
2. Специфіка функціонування міжнародних фінансових потоків.
3. Завдання міжнародних організацій (ООН і ЄС).
4. Джерела фінансування міжнародних організацій.
5. Проблеми і протиріччя інтегрування України в світову фінансову систему

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке міжнародні фінанси?
2. Як впливають глобалізаційні процеси на внутрішню політику держави?
3. Які Ви знаєте види міжнародних фінансових потоків?
4. Які Ви знаєте міжнародні фінансові організації?
5. Які протиріччя виникають у процесі інтеграції України до європейського простору?
6. Глобальні світові тенденції та їх вплив на фінансову систему України
7. Діяльність міжнародних фінансових організацій і інститутів в Україні
8. Група Світового банку
9. Регіональні фінансові інституції
10. Фінанси Європейського Союзу

Рекомендована література:

- Основна [1–3, 10].
 Допоміжна [13, 17].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23].
 Міжнародні видання [29–31].

Тема 11. Фінансовий менеджмент

План лекційного заняття

1. Стратегія і тактика фінансового менеджменту
2. Прибуток як об'єкт фінансового менеджменту
3. Грошові доходи підприємства.
5. Бюджетний та податковий менеджмент

План семінарського заняття

1. Сутність фінансового менеджменту

2. Державний фінансовий менеджмент і його складові
3. Органи управління державними фінансами і їх функції
4. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання
5. Структурні елементи фінансового менеджменту суб'єктів господарювання

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Бюджетний менеджмент, його суть і завдання.
2. Податковий менеджмент. Адміністрування податків.
3. Загальна характеристика фінансових планів держави і підприємства
4. Методи фінансового планування.
5. Аудит як вид незалежного фінансового контролю. Принципи та сфера застосування аудиту.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Система формування доходів бюджету
2. Система видатків бюджету
3. Фінансовий ринок
4. Інфраструктура фондового ринку
5. Податок на прибуток підприємств
6. Особисте прибуткове оподаткування
7. Податок на додану вартість
8. Місцеві бюджети як основа фінансової бази органів місцевого самоврядування.
9. Пенсійний фонд України
10. Між бюджетні трансферти
11. Бюджетний дефіцит
12. Державний кредит
13. Державний борг країни
14. Особисте медичне страхування
15. Бюджетний фінансовий менеджмент

Перелік питань для самоконтролю

1. Що включає в себе поняття бюджетний менеджмент?
2. Які складові податкового менеджменту Ви знаєте?
3. Які Ви знаєте методи фінансового планування?
4. Що таке фінансовий аудит?
5. Яке основне призначення фінансового аудиту?
6. Які ви знаєте контролюючі органи в Україні?

Рекомендована література:

- Основна [1–3, 10].
 Допоміжна [11, 12, 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [19–23].
 Міжнародні видання [29–31].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання за навчальну дисципліну «Фінанси», представлено в табл.4.1. та 4.2.

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Фінанси»

(денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1						Контрольний захід №1	Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (Екзамен)	
Загальна кількість балів за модулем №1	19									7
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6				
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи									
Модулі	Модуль 2						Контрольний захід №2			
Загальна кількість балів за модулем №2	31									7
Теми	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11					
Відповідь на семінарських заняттях	2	2	2	2	2					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи									
Індивідуальна робота	9									
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання MOODLE	5									

**Розподіл балів з навчальної дисципліни «Фінанси»
(заочна форма навчання)**

Модулі	Модуль 1						Контрольний захід №1	Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (Екзамен)	
Загальна кількість балів за модулем №1	20									12
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6				
Відповідь на семінарському занятті					8					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи									
Модулі	Модуль 2						Контрольний захід №2			
Загальна кількість балів за модулем №2	30									12
Теми	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11					
Відповідь на семінарських заняттях				8						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи									
Індивідуальна робота	5									
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання MOODLE	5									

Критерії оцінювання семінарських занять та самостійної роботи.

Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському (практичному) занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 2 бали – для очної форми навчання, 8 балів – для заочної форми навчання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.3

**Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти
на семінарських заняттях та самостійної роботи
(денна (заочна) форма навчання)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2(8)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з теми, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
1,5(4-7)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом з теми, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1(1-3)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом з теми на достатньому рівні, однак фрагментарно (без аргументації й обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань або володіє навчальним матеріалом лише на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 7 балів для денної форми навчання та від 0 до 12 – для заочної форми навчання.

Таблиця 4.5

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання	
	Денна форма	Заочна форма
Теоретичні питання	4 (2×2)	6 (2×3)
Тестовий блок (закритої форми)	2 (8×0,25)	4 (8×0,5)
Тестовий блок (відкритої форми)	1 (2×0,5)	2 (2×1)
Всього	7	12

Таблиця 4.6

**Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання
(денна (заочна) форма навчання)**

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обгрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2(3)
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5(2-1,5)

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.7

Критерії оцінювання тестового блоку (відкритої форми) на контрольній роботі
(денна (заочна) форма навчання)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Правильно виконано завдання	0,5(1)
Надано не точну відповідь	0,25_0,5)
Неправильно виконано тестове завдання	0

Таблиця 4.8

Критерії оцінювання тестового блоку (закритої форми) на контрольній роботі
(денна (заочна) форма навчання)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Обрано правильну відповідь із варіантів відповідей	0,25(0,5)
Не виконано завдання	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота проводиться у формі підготовки презентацій результатів наукових досліджень з обраної тематики.

Таблиця 4.9

Критерії оцінювання індивідуальної роботи
(денна (заочна) форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9 (5)	У повному обсязі тематику розкрито. При цьому використано актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовано думки та зроблено узагальнені підсумки.
8 (4)	В основному розкрито зміст питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
7 (3)	Зміст питань розкрито. Проте, є незначні помилки у наведеній аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6 (2)	Фрагментарне висвітлення питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), присутні неточності та помилки.
5-4 (1)	Наукова робота виконана частково, є помилки у наведених аналітичних розрахунках, представлена застаріла статистична інформація.
3-1(0,5)	Тема наукової роботи не розкрита, допущено істотні помилки, оперування неактуальною інформацією.
0	Роботу не виконано.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 4.10

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

		о контролю				
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (для навчальної дисципліни, що вивчається протягом одного, двох і більше семестрів з підсумковим контролем у формі екзамену):

Таблиця 4.11

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен/диференційований залік	Залік
40-50	A	Відмінно	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано
40-44	B	Дуже добре	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	
35-39	C	Добре			
30-34	D	Задовільно	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
25-29	E	Достатньо			
17-24	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не зараховано
0-16	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту			

Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Фінанси» є:

- екзамен;
- тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE;
- командні проекти, кейси;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, підготовки індивідуального завдання у формі розрахункової роботи, написання поточних контрольних робіт, які містять:

1. Теоретичні питання;
2. Тестові завдання відкритої форми;
3. Тестові завдання закритої форми.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзаменук.

Перелік питань до поточного контролю №1

1. Предмет науки про фінанси. Суб'єкти, об'єкти і зміст фінансових відносин на мікро- і макрорівні.
2. Фінансові категорії. Поняття і терміни у фінансовій науці.
3. Історичні передумови виникнення фінансів.
4. Фінанси як економічна категорія розподілу. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями, які приймають участь у вартісному розподілі (ціною заробітною платою, кредитом).
5. Фінанси як вартісна категорія, її ознаки і зв'язок з грошима. Обмеженість фінансових ресурсів за обсягом і у часі.
6. Функції фінансів, їх зміст і взаємозв'язок. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.
7. Сфери фінансових відносин та інституційна структура фінансової системи.
8. Суспільне призначення фінансів та їх об'єктивна необхідність.
9. Вплив фінансів на суспільне виробництво (напрями, якісний і кількісний аспекти).
10. Зародження і розвиток фінансів у державах Стародавнього світу.
11. Доходи і видатки рабовласницької держави.
12. Доходи і видатки феодальної держави. Розвиток податків у феодальному місті.
13. Взаємозв'язок розвитку фінансів, держави і товарно-грошових відносин. Фінанси в період індустріального розвитку.
14. Сучасні фінансові теорії
15. Розвиток фінансів у постіндустріальний період.
16. Форми прояву податкових платежів (податок, плата, відрахування, внесок, збір).
17. Елементи системи оподаткування.
18. Класифікації податків за різними ознаками, їх характеристика.
19. Прямі і непрямі податки, їх сутність, види, переваги і недоліки.
20. Податкові пільги, їх види і регулююча роль.
21. Поняття і показники податкового тягаря.
22. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи.
23. Податкова система України: принципи побудови, характеристика складу і структури.
24. Економічний зміст бюджету, його ознаки і функції як фінансової категорії. Місце бюджету в розподілі вартості ВВП і шляхи його впливу на цей розподіл.
25. Характеристика бюджету як основного фінансового плану держави. Показники, що характеризують стан бюджету. Загальний і спеціальний фонд бюджету.
26. Бюджет як централізований фінансовий фонд держави. Роль бюджету у соціально-економічному розвитку держави.
27. Економічна сутність бюджетних доходів і видатків, форми їх вияву і матеріальне втілення.
28. Структура доходів бюджету, їх динаміка і тенденції розвитку. Фактори, що впливають на структуру бюджетних доходів.
29. Структура бюджетних видатків, їх динаміка і тенденції розвитку. Пріоритетні

напрями бюджетних видатків в Україні.

30. Класифікація доходів і видатків бюджету.
31. Сутність, форми і принципи бюджетного фінансування.
32. Секвестр видатків бюджету: зміст поняття, мета і умови проведення. Захищені статті державного бюджету України.
33. Бюджетний устрій і бюджетна система: поняття, основи та принципи побудови.
34. Бюджетний процес і характеристика його етапів. Бюджетні права і функції учасників бюджетного процесу.
35. Макроекономічні наслідки бюджетного дефіциту. Взаємозв'язок бюджетного дефіциту, державного боргу, інфляції і фінансової безпеки держави.
36. Управління бюджетним дефіцитом.
37. Сутність фінансів домогосподарств.
38. Джерела формування бюджету домогосподарства і склад його доходів. Форми доходів. Вплив держави на формування доходів домогосподарств.
39. Витрати бюджету домогосподарств, їх класифікація.
40. Обов'язкові платежі домогосподарств.
41. Грошові заощадження домогосподарств та їх розміщення. Роль домогосподарств на фінансовому ринку.

Перелік питань до поточного контролю №2

1. Фінансовий ринок як економічна категорія і економічні передумови його функціонування
2. Суб'єкти фінансового ринку
3. Структура фінансового ринку
4. Сутність цінних паперів, їх класифікація
5. Фондові біржі, їх роль
6. Державне регулювання фінансового ринку і ринку фінансових послуг
7. Економічна природа і суть страхування. Особливості фінансових відносин у сфері страхування
8. Функції страхування
9. Класифікація страхування
10. Форми організації страхового фонду
11. Поняття страхового ринку і його інфраструктура
12. Розвиток страхового ринку в Україні
13. Сутність фінансів домогосподарств, сфера їх функціонування.
14. Джерела і форми доходів домогосподарств. Грошові та натуральні доходи.
15. Бюджет домогосподарства, його структура.
16. Заробітна плата та її роль у формуванні доходів бюджету домогосподарств.
17. Доходи домогосподарств від підприємницької діяльності; проценти і дивіденди; доходи від продажу цінних паперів, нерухомості, особистого та домашнього майна; доходи від продажу продукції підсобного господарства; грошові нагромадження у фінансово-кредитній сфері.
18. Вплив держави на формування доходів бюджету домогосподарств.
19. Витрати бюджету домогосподарств, їх класифікація.
20. Фінансові рішення домогосподарств щодо розміщення доходів.
21. Поточні і капітальні витрати на споживання. Грошові заощадження.
22. Інвестиційна діяльність та формування інвестиційного портфеля домогосподарств.
23. Сутність і призначення міжнародних фінансів
24. Структура міжнародних фінансових відносин (світовий фінансовий ринок, міжнародна валютна система, міжнародні валютні організації, міжнародні розрахунки, міжнародні фінансові інститути)
25. Світовий фінансовий ринок і процеси, що характеризують його розвиток
26. Міжнародні фінансові інститути, їх роль у розвитку світової економіки

27. Міжнародний валютний фонд
28. Група Світового банку
29. Регіональні фінансові інституції
30. Фінанси Європейського Союзу
31. Сутність фінансового менеджменту
32. Державний фінансовий менеджмент і його складові
33. Органи управління державними фінансами і їх функції
34. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання
35. Фінансовий контроль, його зміст і призначення.
36. Бюджетний менеджмент, його суть і завдання.
37. Податковий менеджмент. Адміністрування податків.
38. Загальна характеристика фінансових планів держави і підприємства
39. Методи фінансового планування.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Предмет фінансової науки.
2. Характерні ознаки фінансів.
3. Категоріальний та понятійний апарат у фінансовій науці.
4. Історична, економічна та вартісна сутність категорії „фінансів”.
5. Функції фінансів.
6. Фінансові ресурси, їх склад і особливості.
7. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.
8. Фінансова система України і принципи її побудови.
9. Управління фінансовою системою
10. Роль фінансів в ринковій економіці.
11. Історичні передумови виникнення і розвитку фінансів.
12. Податки як найпростіша форма фінансових відносин.
13. Фінанси Київської Русі.
14. Фінанси в індустріальній і постіндустріальній економіці.
15. Етапи розвитку фінансів в період з 1990 року в Україні.
16. Фінансове право і його роль у регламентуванні фінансових відносин
17. Сутність фінансової політики, її типи і складові елементи
18. Фінансова стратегія і тактика
19. Фінансовий механізм та його характеристика.
20. Фінансова безпека держави: базові елементи та сутність.
21. Сутність і функції податків
22. Види обов'язкових платежів.
23. Елементи системи оподаткування
24. Класифікація податків
25. Теоретичні засади побудови податкової системи
26. Пряме оподаткування
27. Непряме оподаткування
28. Характерні риси податкової системи України.
29. Ухилення від сплати податків з порушенням закону.
30. Світовий досвід організації податкової системи.
31. Податкові пільги, переваги, недоліки та їх види.
32. Форми податкових пільг.
33. Податковий кредит та його види.
34. Механізми заміни пільг.
35. Бюджет як економічна категорія, його функції і призначення.
36. Джерела і методи формування державних доходів.
37. Види доходів державного бюджету України.
38. Фактори, що впливають на формування доходів.

39. Склад видатків бюджету та чинники, що його визначають
40. Показники, що характеризують стан бюджету.
41. Бюджетний устрій і бюджетна система.
42. Бюджетний процес і його етапи.
43. Міжбюджетні відносини, їх регулювання.
44. Місцеві бюджети як основа фінансового забезпечення місцевого самоврядування.
45. Поняття бюджетного дефіциту, причини виникнення і наслідки.
46. Сутність державного кредиту, його види і форми.
47. Умови випуску державних позик і джерела їх погашення.
48. Методи управління державним боргом.
49. Грошові надходження підприємств та їх розподіл.
50. Особливості фінансів домогосподарств і сфера їх функціонування.
51. Джерела та види доходів домогосподарств.
52. Витрати домогосподарств.
53. Інвестиційна діяльність домогосподарств.
54. Сутність та об'єктивна необхідність страхування.
55. Характеристика основних елементів страхування.
56. Функції страхування.
57. Класифікація форм та видів страхування в Україні.
58. Страхувальний ринок, його сутність та функції.
59. Фінансовий ринок у системі економічних відносин.
60. Сегментація фінансового ринку.
61. Інструменти фінансового ринку.
62. Суб'єкти фінансового ринку.
63. Фінансові посередники та професійні учасники на фінансовому ринку.
64. Особливості формування фінансового ринку в Україні.
65. Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів.
66. Структура міжнародних фінансів.
67. Міжнародні фінансові потоки.
68. Фінанси Німеччини, Японії.
69. Фінанси міжнародних організацій.
70. Глобальні фінансові інституції.
71. Світовий фінансовий ринок.
72. Джерела формування та напрями використання бюджетних коштів ЄС.
73. Фінансові проблеми ЄС.
74. Сутність та складові державного фінансового менеджменту.
75. Органи управління державними фінансами і їх функції
76. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання
77. Фінансовий контроль, його зміст і призначення.
78. Бюджетний менеджмент, його суть і завдання.
79. Податковий менеджмент. Адміністрування податків.
80. Загальна характеристика фінансових планів держави і підприємства
81. Методи фінансового планування.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.
5. Бюджетна система: навчальний посібник / Піхоцька О.М., Фурдичко Л.Є., Синютка Н.Г. Львів: ТНЕУ, 2019. 328 с.
6. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексеев, Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
7. *Миськів Г.В.* Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
8. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». К., 2017. 184 с
9. *Ярошевич Н.Б.* Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, А.І. Якимів. Львів.: «Новий Світ2000», 2019. 400 с.
10. Фінанси: навчальний посібник / Кремень О.І., Кремень В.М. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 416 с.

Допоміжна:

11. *Богдан Т.П.* Стратегічне управління державним боргом в умовах нестійкої боргової позиції. Фінанси України. 2018. № 4. С. 75-92.
12. *Коляда Т.А.* Державний бюджет України на 2018 рік: особливості формування та перспективи виконання. Бізнес Інформ. 2018. №4. С. 267-274. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-4_0-pages-267_274.pdf
13. *Коляда Т.А., Косминіна О.С.* Бюджетний дефіцит України: сутність, причини виникнення та особливості управління. Modern Economics. 2018. № 12. С. 100-105. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V12\(2018\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V12(2018)-15).
14. *Коляда Т.А., Гоч І.В.* Особливості середньострокового бюджетного планування в Україні в умовах пандемії COVID-19. Економічний простір. 2020. № 161. С. 26-30. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/673/655>
15. *Коляда Т.А., Бенч Л.Я., Рибіна Н.Д.* Боргова складова забезпечення стійкості публічних фінансів України: стан і тенденції розвитку. Бізнес Інформ. 2021. № 7. С. 178-186. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-178_186.pdf
16. *Мартиненко В.В.* Специфіка управління власними доходами місцевих бюджетів умовах фінансової децентралізації. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. № 3. С. 51-61. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/1029-2122-1-SM.pdf>
17. *Тропіна В.Б.* Фінансування державних соціальних програм: новітні підходи та інструменти. Науковий вісник Полісся. 2020. № 2(21). С. 17-28.
18. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації : [монографія] / М.Д. Бедринець, М.О. Кужелев, Т.А. Коляда та ін.; за загальною редакцією к.е.н., доцента М.Д. Бедринець. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 318 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

19. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
20. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL:

<http://www.ukrstat.gov.ua>

21. Офіційне інтернет-представництво Офісу Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

22. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/>

23. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>

24. Коляда Т.А. Гендерно-орієнтоване бюджетування: сутність та перспективи запровадження в Україні. Економічний вісник. 2019. Вип. 3. С. 80-88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2019_3_10

25. Коляда Т.А. Вплив бюджетних видатків на темпи соціально-економічного розвитку України. Економіка та суспільство. 2017. № 9. С. 997-1004. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9>

26. Кробинець Г.В., Коляда Т.А. Управління бюджетним дефіцитом: вітчизняна практика та найкращий зарубіжний досвід. Економіка та суспільство. 2018. № 18. С. 122-128. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/18_ukr/18.pdf

27. Коляда Т.А., Гуз М.В. Оцінка впливу дефіциту бюджету на фінансову безпеку держави. Бізнес Інформ. 2019. №7. С. 266-272. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2019-7_0-pages-266_272.pdf

28. Коляда Т.А., Мороз О.О. Бюджетне фінансування соціальних послуг в Україні: особливості та перспективи розвитку. Бізнес Інформ. 2019. №10. С. 199-206. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2019-10_0-pages-199_206.pdf

Міжнародні видання:

29. Muzychenko G., Koliada T., Churkina I. Impact of European integration processes on the necessity of long-term budget planning introduction in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies. 2017. Vol 3. No 5. P. 329-333. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/303/pdf>

30. Slatvinska M., Belinska Y., Vodolazska O., Nakonechna H., Ruzhytskyi I., Koliada T. The model of the impact of changes in the national currency on key macroeconomic indicators in the face of uncertainty. International Journal of Management (IJM). 2020. Volume 11. Issue 5. P. 908-919. URL: <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>

31. Shevchuk O.A., Martynenko V.V. The impact of the budgetary component of fiscal policy on macroeconomic growth in conditions of financial decentralization: case of Ukraine. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2020. № 1 (32). P. 424-432. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/200582>

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ»
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
ОПП: «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика», «Фінанси,
банківська справа та страхування»

В умовах розвитку ринкових відносин економічна підготовка фахівців для народного господарства стає пріоритетним завданням для держави. Процес реформування економіки та інтеграція України в систему всесвітнього господарства вимагає від держави фундаментальних економічних знань кожного з учасників цих процесів.

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси», що представлена на рецензування, характеризується поетапним і послідовним висвітлення запропонованих тем, про що свідчить її логічна побудова.

Метою навчальної дисципліни «Фінанси» є формування у майбутніх фахівців системи базових теоретичних і практичних знань та навичок у сфері національних та міжнародних фінансових відносин, вміння використовувати набуті знання та досвід у майбутній професійній діяльності.

Структурна побудова навчальної дисципліни є актуальною і відповідає баченню фінансових проблем у навчальних посібниках, монографіях та наукових публікаціях. Економічний зміст дисципліни розкривається через вивчення таких тем: Тема 1. Предмет фінансової науки. Генезис і еволюція фінансів. Тема 2. Фінансове право і фінансова політика. Тема 3. Цифрові фінанси. Тема 4. Бюджет. Бюджетна система. Бюджетний дефіцит. Тема 5. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання. Тема 6. Податки. Податкова система України. Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств. Тема 8. Страхування. Страховий ринок. Тема 9. Фінансовий ринок. Тема 10. Міжнародні фінанси. Тема 11. Фінансовий менеджмент

Перелік літературних джерел дає можливість студентам ознайомитись не лише з теоретичними, а й з практичними проблемами фінансових явищ.

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та рекомендується до використання у навчальному процесі.

д.е.н., професор
в.о. завідувача кафедри аудиту,
державного фінансового
контролю та аналізу

А.В. Лісовий

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму навчальної дисципліни
«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
ОПП: «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»,
«Фінанси, банківська справа та страхування»;

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» складена на основі освітньо-професійних програм «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика», та «Фінанси, банківська справа та страхування» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Навчальна дисципліна «Фінанси» є однією з дисциплін, що формують професійні знання та практичні навички здобувачів вищої освіти економічного профілю. У представленій програмі навчальної дисципліни чітко визначено її предмет, мету, завдання, вимоги до знань та вмінь студентів. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців системи базових теоретичних і практичних знань та навичок у сфері національних та міжнародних фінансових відносин, вміти використовувати набуті знання та досвід у майбутній професійній діяльності.

Структура навчальної дисципліни включає два модуля, в яких розкриті теоретичні основи фінансів та фінансової політики, цифрових фінансів, бюджетної та податкової системи та інше. Загалом курс охоплює одинадцять тем, до кожної представлено плани лекційного та семінарських занять, а також самостійної роботи.

Рецензована робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси», відповідає вимогам та може бути рекомендована до практичного застосування у навчальному процесі для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

к.е.н., доцент,
в.о. декана факультету фінансів та
цифрових технологій

Марина РЯБОКІНЬ